

ΕΘΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ

Καταρράκτης των σταδίων φροντίδας των ατόμων που ζουν με HIV λοίμωξη στην Ελλάδα (2024)

ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ & ΠΡΟΛΗΨΗΣ HIV/AIDS & ΣΜΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ & ΠΡΟΛΗΨΗΣ HIV/AIDS, ΣΜΝ & ΗΠΑΤΙΤΙΔΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ

ΕΘΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ (ΕΟΔΥ)

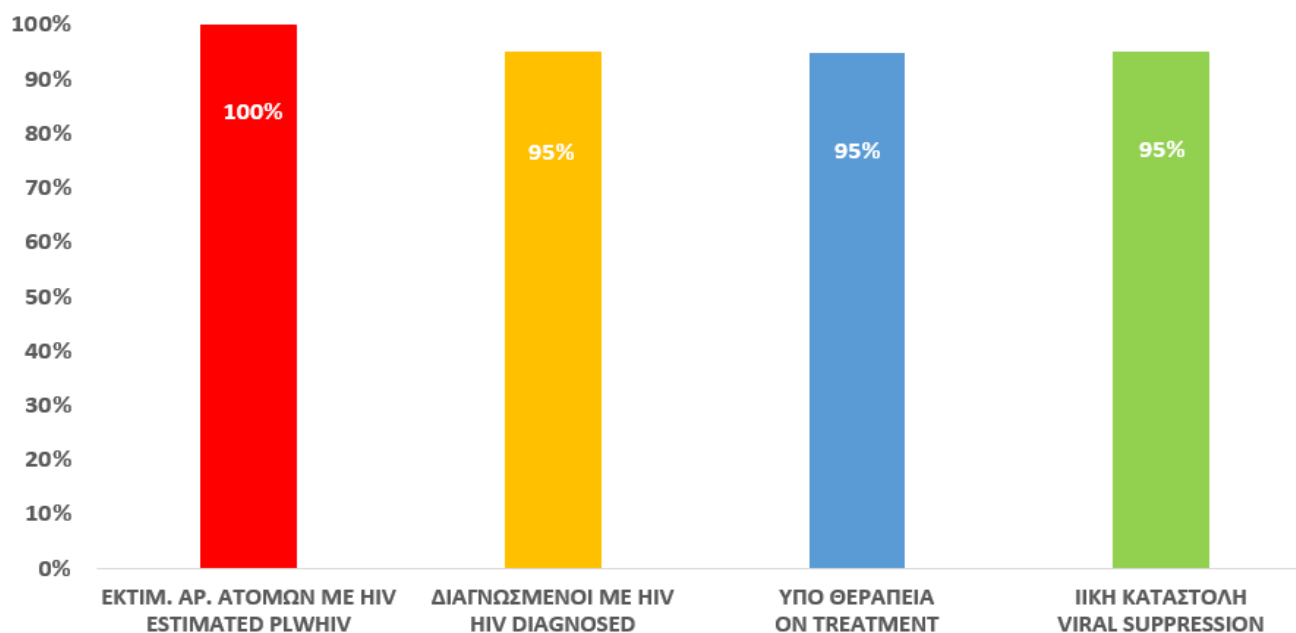
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ

ΑΘΗΝΑ 2025

Εισαγωγή

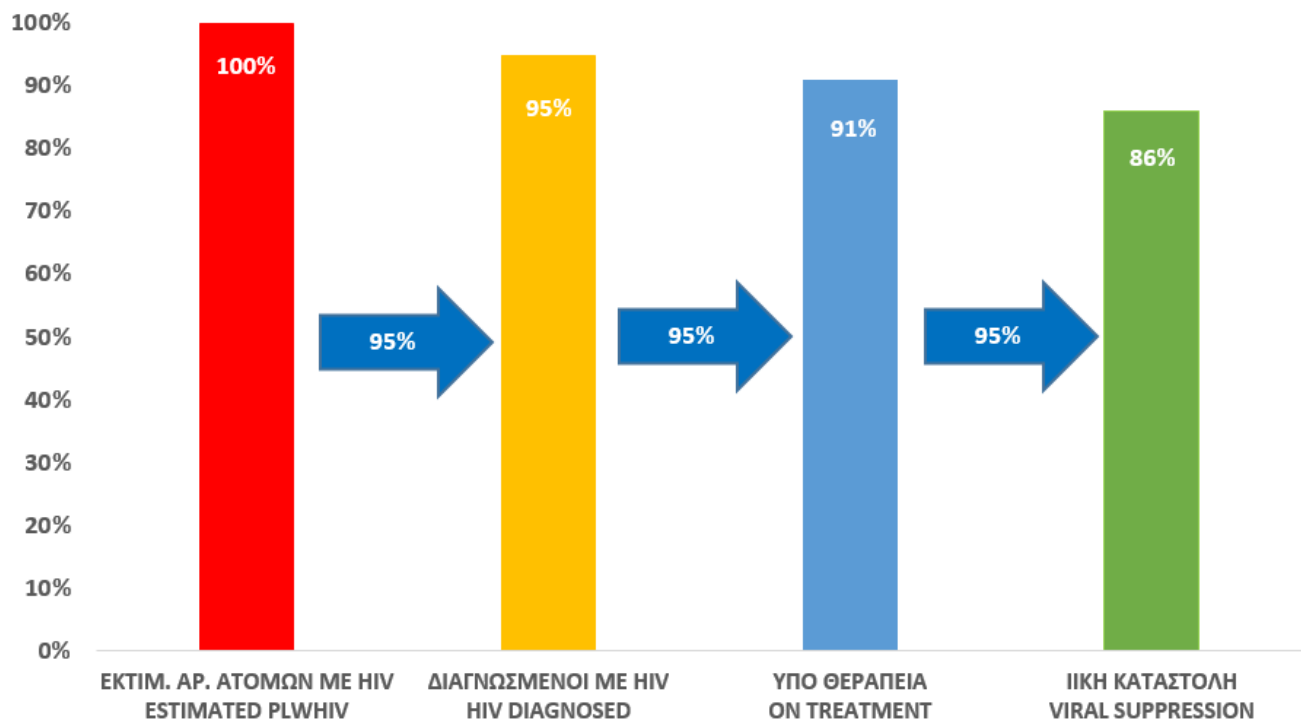
Η αποτύπωση των σταδίων της φροντίδας, αποτελεί ένα σημαντικό εργαλείο για τους φορείς που χαράσσουν πολιτικές υγείας, για να ποσοτικοποιήσουν την πρόοδο που έχει σημειωθεί ως προς την επίτευξη των στόχων που έχουν οριστεί από το πρόγραμμα των Ηνωμένων Εθνών για την αντιμετώπιση του HIV/AIDS (UNAIDS) και για να σχεδιάσουν νέες δράσεις. Ο όρος «καταρράκτης», αναφέρεται στη σειρά των σταδίων από τη διάγνωση των ατόμων που ζουν με HIV/AIDS έως την επίτευξη της ιικής καταστολής μέσω της χορήγησης αντιρετροϊκής αγωγής (1).

Οι πρώτοι στόχοι που είχαν τεθεί το 2014 από το UNAIDS (90-90-90) ήταν, μέχρι το 2020, το 90% των ατόμων που ζούσαν με τον HIV να έχουν διαγνωστεί, το 90% αυτών που είχαν διαγνωστεί να λαμβάνουν αντιρετροϊκή θεραπεία και το 90% των τελευταίων να έχουν επιτύχει ιική καταστολή (2). Το 2021, οι ανωτέρω στόχοι επικαιροποιήθηκαν σε 95-95-95 με καταληκτικό έτος για την επίτευξή τους το 2025 (3). Ωστόσο, λόγω της μη επίτευξής τους έως το 2025, δόθηκε παράταση έως το 2030 (Σχήμα 1) (4). Εάν αναγάγουμε κάθε έναν από τους στόχους 95-95-95 στο σύνολο των ατόμων που ζουν με HIV, τότε αυτοί εκφράζονται ως 95-91-86, κάτι που ερμηνεύεται ως το 95% των ατόμων που ζουν με τον HIV να έχουν διαγνωστεί, το 91% να λαμβάνει αντιρετροϊκή θεραπεία και το 86% να έχει επιτύχει ιική καταστολή. Συνεπώς, ο ουσιαστικός τελικός στόχος του 95-95-95 είναι, το 86% των ατόμων που ζουν με τον HIV να έχει επιτύχει ιική καταστολή, κάτι που προϋποθέτει να έχουν επιτευχθεί οι προηγούμενοι στόχοι (διάγνωση και θεραπεία)(Σχήμα 2).

Σχήμα 1. Στόχοι 95-95-95 έως το 2030.

(Το ποσοστό της κάθε ράβδου υπολογίζεται χρησιμοποιώντας ως παρανομαστή τον αριθμητή του ποσοστού της προηγούμενης ράβδου)

Σχήμα 2. Ουσιαστικοί στόχοι 95-91-86 έως το 2030.

(Το ποσοστό της κάθε ράβδου υπολογίζεται χρησιμοποιώντας ως παρανομαστή τον εκτιμώμενο αριθμό των ατόμων που ζουν με HIV)

Μέθοδος

Για τον προσδιορισμό των σταδίων φροντίδας για τον HIV, απαιτείται μια ορθή προσέγγιση του αριθμού των ατόμων που έχουν διαγνωστεί και διαμένουν στην ελληνική επικράτεια. Υιοθετώντας συγκεκριμένες παραδοχές, προκύπτει ο πληθυσμός των διαγνωσμένων περιστατικών με HIV λοίμωξη που ζουν στην Ελλάδα, ο οποίος εισάγεται σε συγκεκριμένο εργαλείο του ECDC (ECDC HIV Modelling Platform) (5), προκειμένου να υπολογιστεί ο εκτιμώμενος πληθυσμός των ατόμων, διαγνωσμένων και αδιάγνωστων, που ζουν με την HIV λοίμωξη στη χώρα μας.

Ο καταρράκτης των σταδίων φροντίδας για το 2024 παρουσιάζεται α) για το σύνολο των ατόμων που ζουν με HIV στην Ελλάδα β) ανά κατηγορία μετάδοσης [Άνδρες που έχουν Σεξουαλικές επαφές με Άνδρες (ΑΣΑ) / Men having Sex with Men (MSM), Χρήστες Ενδοφλέβιων Ναρκωτικών (XEN) / People Who Inject Drugs (PWID), Ετεροφυλόφιλοι / Heterosexuals] γ) για τα άτομα αλλοδαπής εθνικότητας που ζουν με HIV στην Ελλάδα, και απεικονίζεται με δύο τρόπους:

- Βάσει των στόχων 95-95-95 (Ως παρανομαστής χρησιμοποιήθηκε ο αριθμητής του ποσοστού της προηγούμενης ράβδου).
- Βάσει των ουσιαστικών στόχων 95-91-86 (Ως παρανομαστής χρησιμοποιήθηκε ο εκτιμώμενος αριθμός των ατόμων που ζουν με HIV στην Ελλάδα).

Παρουσίαση γραφημάτων καταρράκτη σταδίων φροντίδας

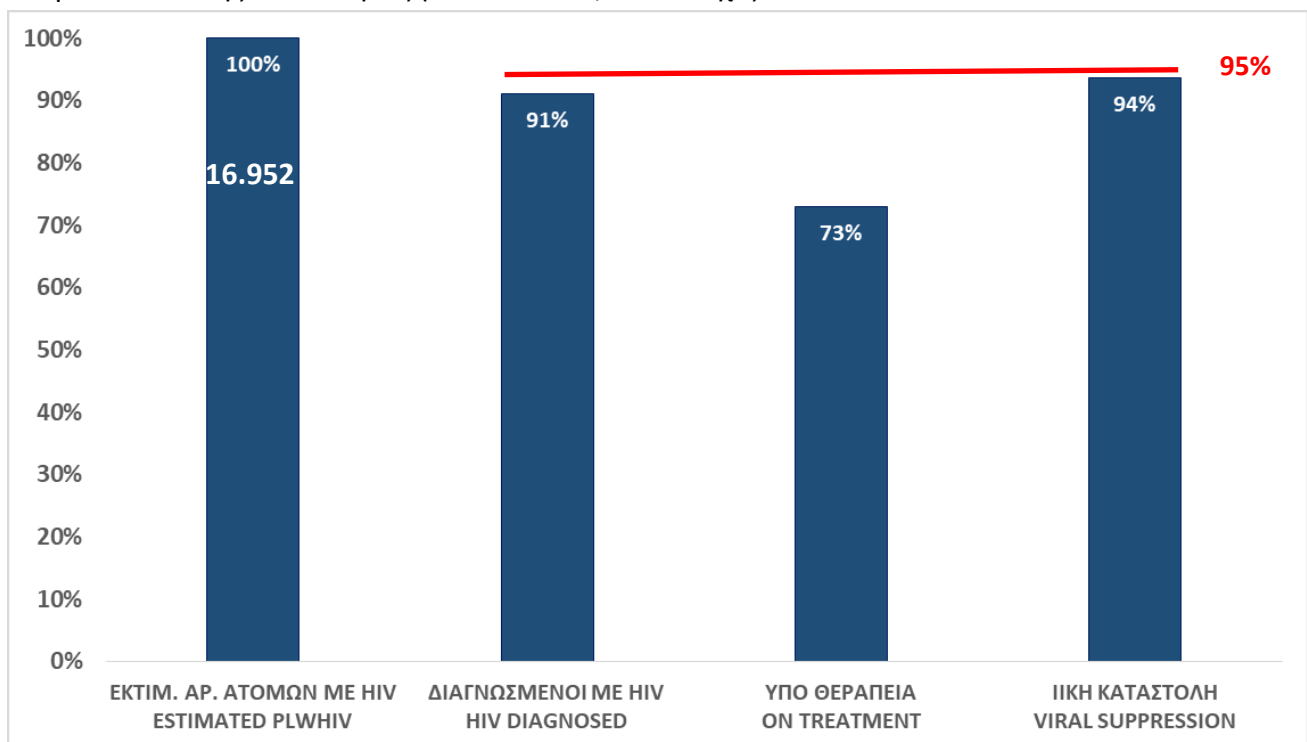
Στα κάτωθι γραφήματα (Σχήματα 3 – 12) απεικονίζεται ο καταρράκτης των σταδίων φροντίδας για τα άτομα που εκτιμάται ότι ζουν με HIV στη χώρα μας συνολικά (N=16.952), ανά κατηγορία μετάδοσης (ΑΣΑ/MSM: 8.690, ΧΕΝ/PWID: 2.117, Ετεροφυλόφιλα άτομα: 3.904) και για τα άτομα αλλοδαπής εθνικότητας (N=4.809), βάσει των στόχων 95-95-95 (Σχήματα 3-7) και βάσει των ουσιαστικών στόχων 95-91-86 (Σχήματα 8-12).

Στόχοι 95-95-95

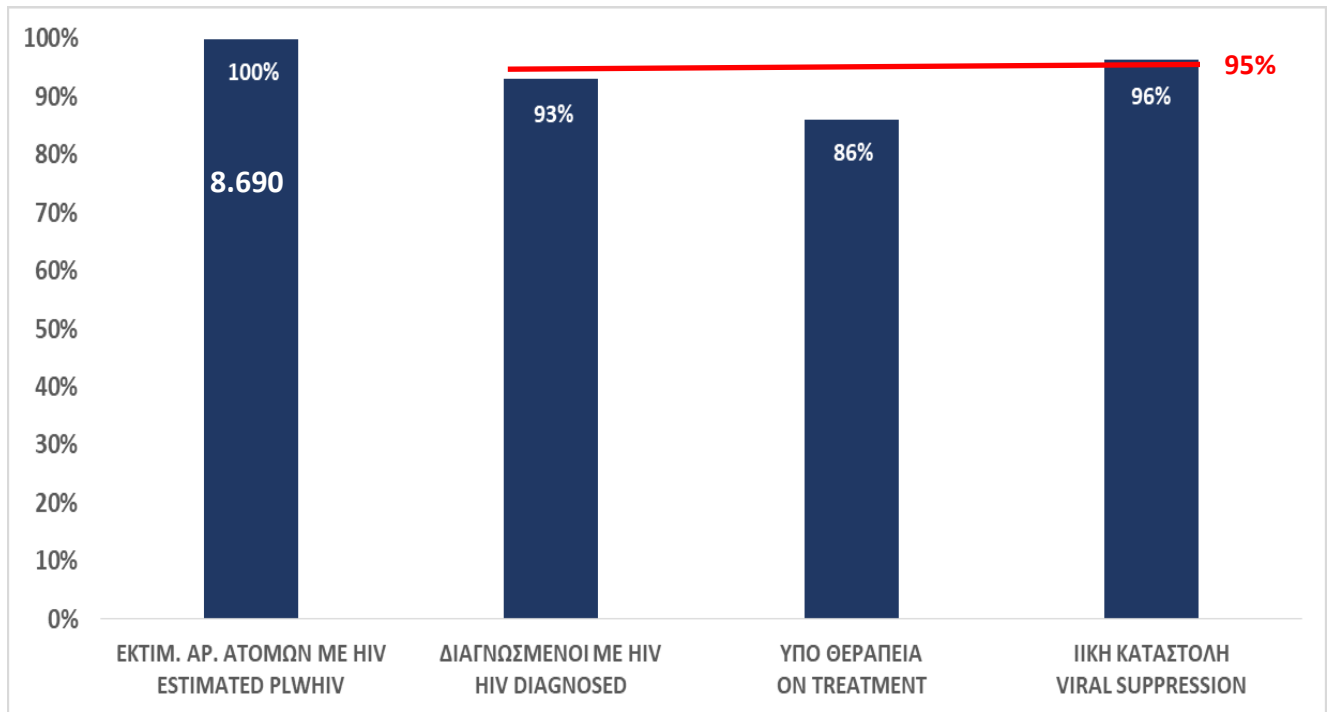
Όσον αφορά στο ποσοστό των ατόμων που έχουν διαγνωστεί και ζουν με HIV, η χώρα μας βρίσκεται κοντά στο στόχο, στο σύνολο (91%) και στις υπο-ομάδες πληθυσμού (MSM, ΧΕΝ, ετεροφυλόφιλα άτομα), απέχοντας λιγότερο από 10% (Σχήματα 4-6). Τα χαμηλότερα ποσοστά καταγράφηκαν στα άτομα αλλοδαπής εθνικότητας (84%) (Σχήμα 7), και τα υψηλότερα στους MSM (93%) (Σχήμα 4).

Αντίθετα, το ποσοστό των ζώντων διεγνωσμένων ατόμων που έλαβε θεραπεία το 2024 είναι αρκετά χαμηλότερο από το δεύτερο στόχο 95%. Με εξαίρεση τους MSM που προσέγγισαν το 86% (Σχήμα 4), τόσο στο σύνολο, όσο και στις λοιπές υπο-ομάδες, η χώρα μας απέχει από τον στόχο σε ποσοστό μεγαλύτερο του 10%.

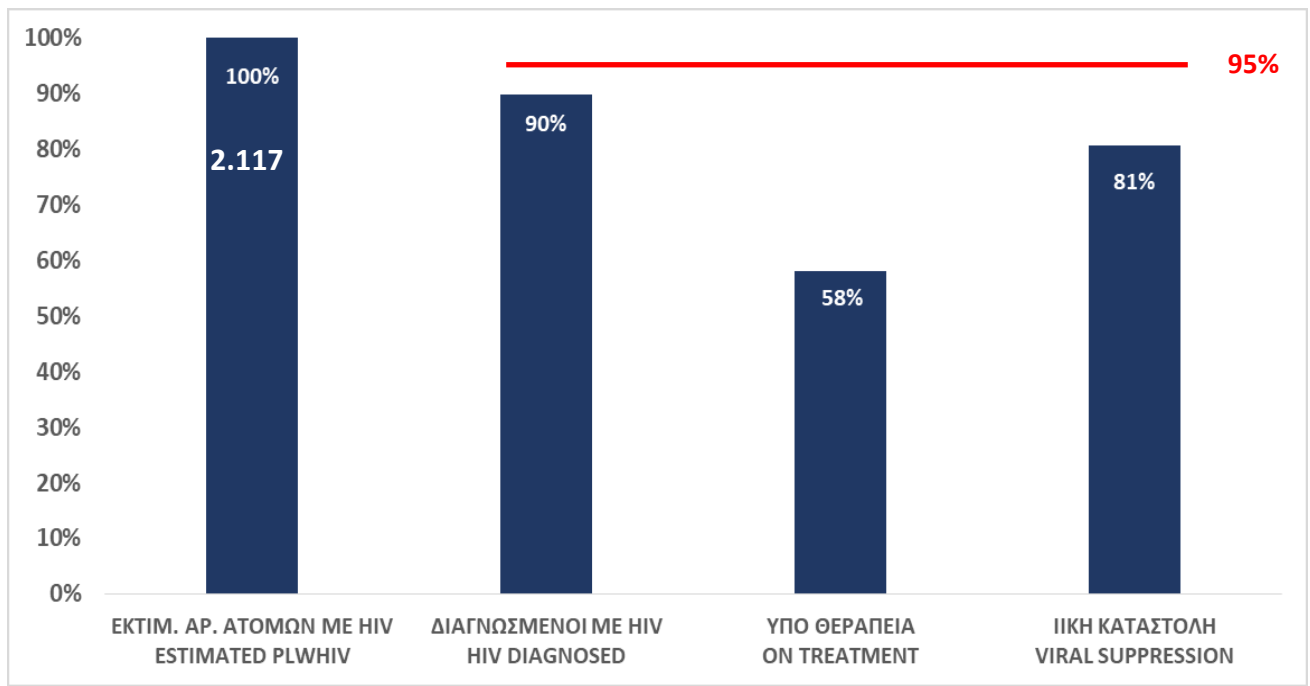
Τέλος, το τρίτο 95% που αφορά στο ποσοστό των διεγνωσμένων HIV ατόμων που έλαβαν αντιρετροϊκή αγωγή το 2024 και πέτυχαν ιική καταστολή, έχει προσεγγιστεί από τους ετεροφυλόφιλους (95%) (Σχήμα 6) και έχει ξεπεραστεί από τους MSM (96%) (Σχήμα 4), ενώ στο σύνολο ανέρχεται σε 94% (Σχήμα 3). Τα χαμηλότερα ποσοστά καταγράφηκαν στους ΧΕΝ και τα άτομα αλλοδαπής εθνικότητας (81% και 89%, αντίστοιχα).

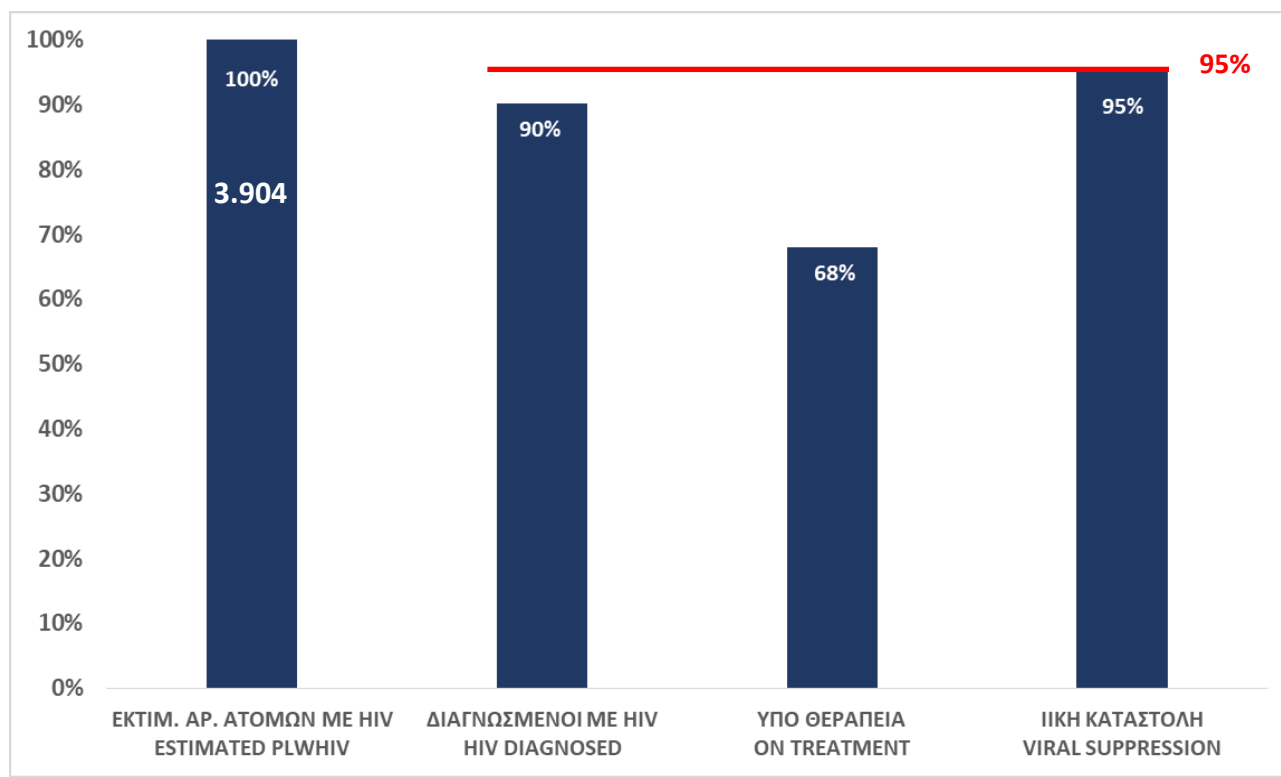
Σχήμα 3. Καταρράκτης των σταδίων φροντίδας για το σύνολο των ατόμων που ζουν με HIV, βάσει των στόχων 95-95-95.

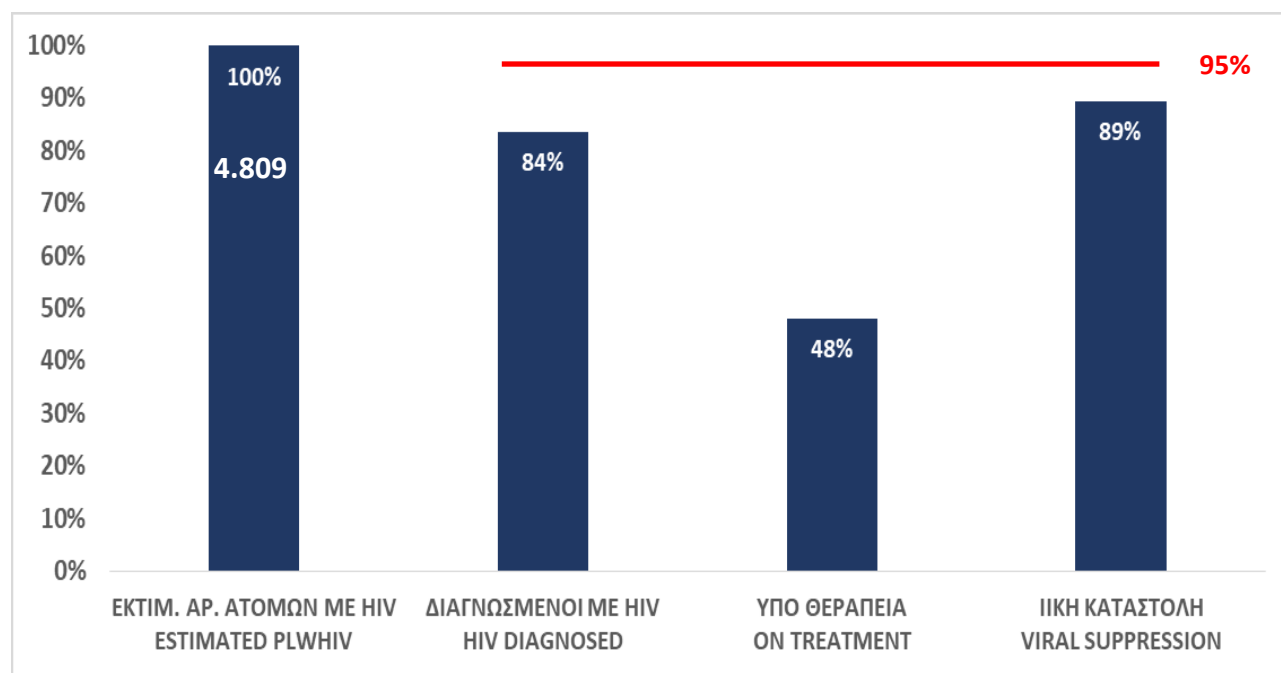
Σχήμα 4. Καταρράκτης των σταδίων φροντίδας για τους MSM που ζουν με HIV, βάσει των στόχων 95-95-95.

Σχήμα 5. Καταρράκτης των σταδίων φροντίδας για τους PWID/XEN που ζουν με HIV, βάσει των στόχων 95-95-95.

Σχήμα 6. Καταρράκτης των σταδίων φροντίδας για τους ετεροφυλόφιλους που ζουν με HIV, βάσει των στόχων 95-95-95.

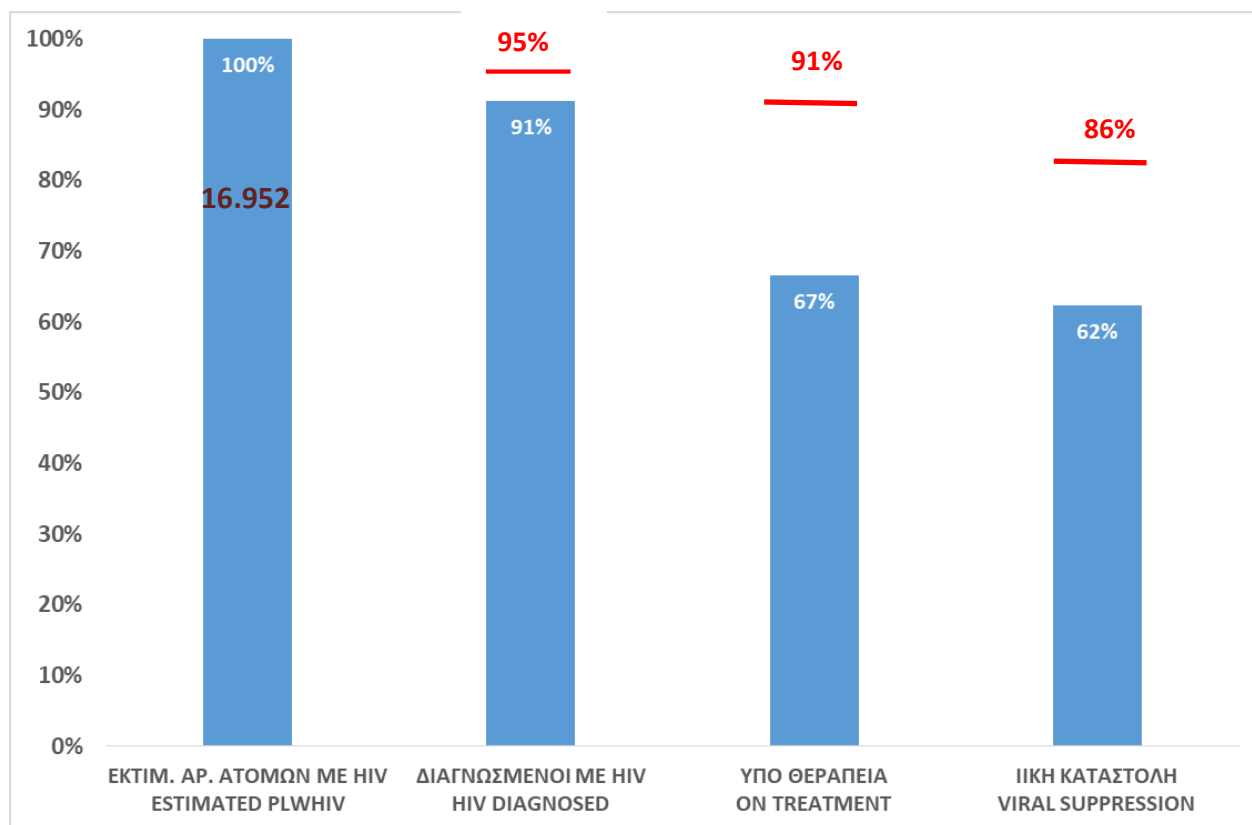

Σχήμα 7. Καταρράκτης των σταδίων φροντίδας για τα άτομα αλλοδαπής εθνικότητας που ζουν με HIV, βάσει των στόχων 95-95-95.

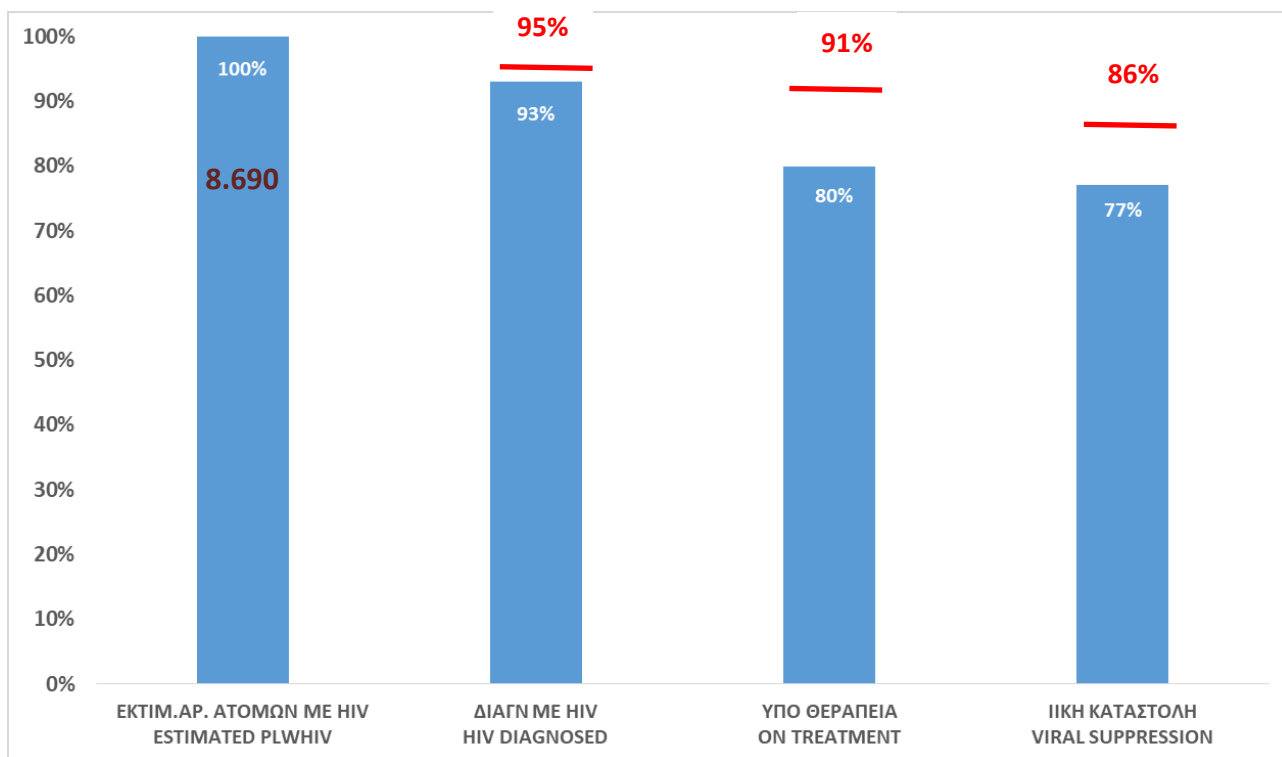
Στόχοι 95-91-86

Η μετατροπή του στόχου 95-95-95 σε 95-91-86, εξυπηρετεί στο να εστιάσουμε στον ουσιαστικό στόχο, που δεν είναι άλλος από την επίτευξη ιικής καταστολής στο 86% του εκτιμώμενου αριθμού των ατόμων που ζουν με HIV. Για να επιτευχθεί ο συγκεκριμένος στόχος, απαραίτητη προϋπόθεση είναι να έχουν εκπληρωθεί πλήρως οι προηγούμενοι στόχοι, είτε όταν αποτυπώνονται ως 95-95-95, είτε ως 95-91-86.

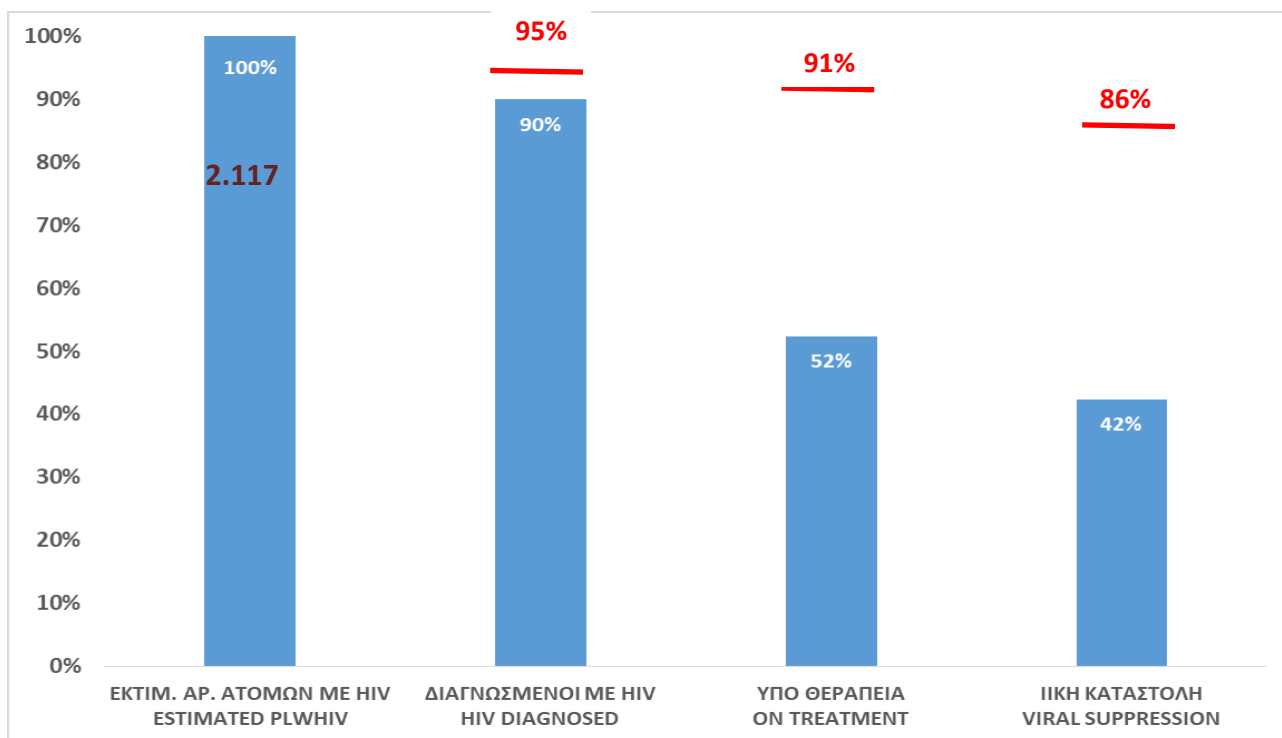
Σύμφωνα με τα κάτωθι γραφήματα, η χώρα μας απέχει σημαντικά από τον στόχο της επίτευξης ιικής καταστολής σε ποσοστό 86%, τόσο στο σύνολο των ατόμων που εκτιμάται ότι ζουν με HIV στη χώρα (Σχήμα 8), όσο και σε συγκεκριμένες υπο-ομάδες (Σχήματα 10-12). Η μόνη υπο-ομάδα πληθυσμού που βρίσκεται πιο κοντά στον στόχο, είναι οι MSM, στους οποίους το συγκεκριμένο ποσοστό ανέρχεται σε 77% (Σχήμα 9).

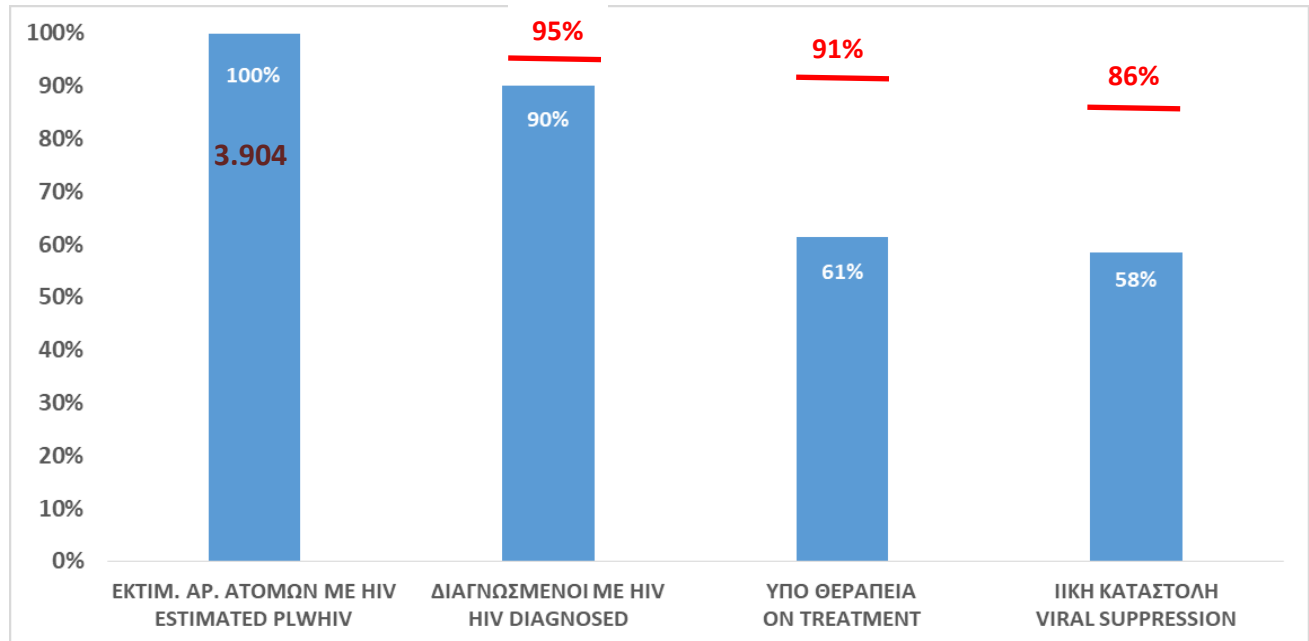
Σχήμα 8. Καταρράκτης των σταδίων φροντίδας για το σύνολο των ατόμων που ζουν με HIV, βάσει των στόχων 95-91-86.

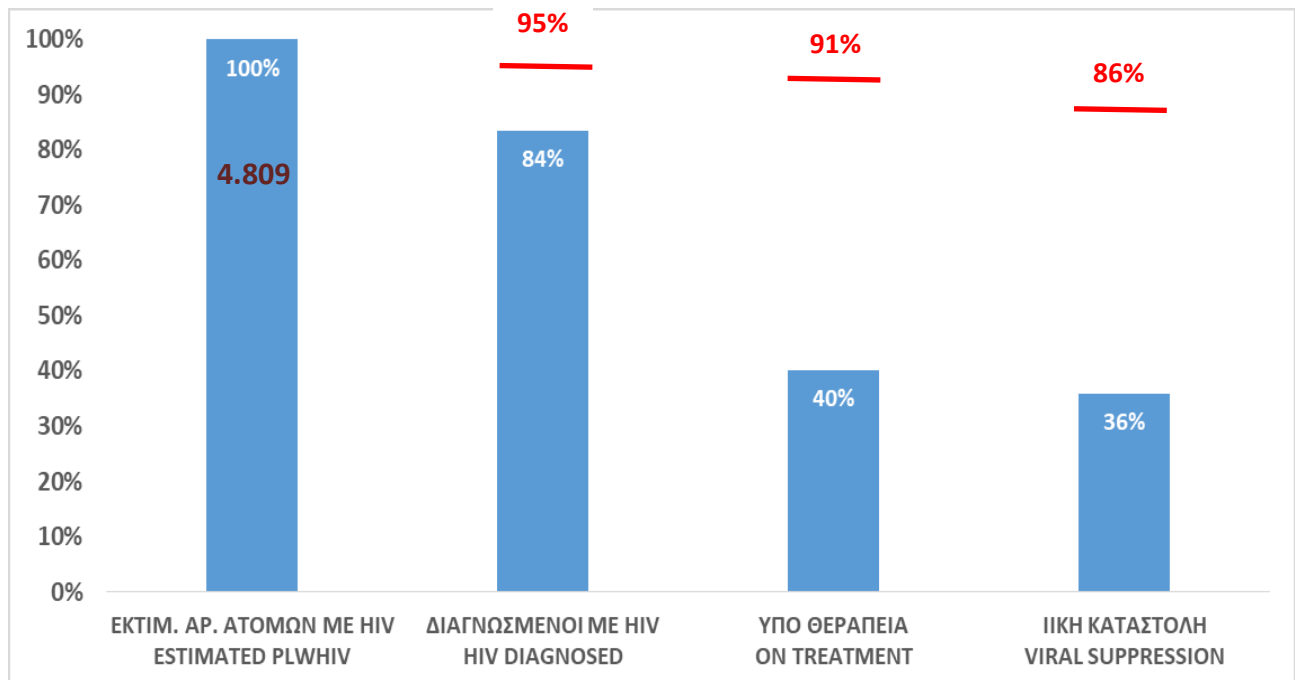
Σχήμα 9. Καταρράκτης των σταδίων φροντίδας για τους MSM που ζουν με HIV, βάσει των στόχων 95-91-86.

Σχήμα 10. Καταρράκτης των σταδίων φροντίδας για τους PWID που ζουν με HIV, βάσει των στόχων 95-91-86.

Σχήμα 11. Καταρράκτης των σταδίων φροντίδας για τους ετεροφυλόφιλους που ζουν με HIV, βάσει των στόχων 95-91-86.

Σχήμα 12. Καταρράκτης των σταδίων φροντίδας για τα άτομα αλλοδαπής εθνικότητας που ζουν με HIV, βάσει των στόχων 95-91-86.

Σύνοψη

- **Στόχοι 95-95-95:**
 - **95% διάγνωσης:** Η χώρα μας βρίσκεται κοντά στον στόχο (στο σύνολο, στους MSM, στους XEN/PWID και στα ετεροφυλόφιλα άτομα που ζουν με HIV), απέχοντας λιγότερο από 10%, ενώ στα άτομα αλλοδαπής εθνικότητας έχουν καταγραφεί χαμηλότερα ποσοστά διάγνωσης (84%).
 - **95% σύνδεσης με αντιρετροϊκή θεραπεία:** Η Ελλάδα απέχει από τον στόχο σε ποσοστό μεγαλύτερο του 10%, στο σύνολο, τους XEN/PWID, στα ετεροφυλόφιλα άτομα και στα άτομα αλλοδαπής εθνικότητας που έχουν διαγνωστεί και ζουν με HIV, ενώ οι MSM προσέγγισαν το 86%.
 - **95% επίτευξης ιικής καταστολής:** Στο σύνολο των ατόμων που λαμβάνουν αντιρετροϊκή θεραπεία στη χώρα μας, έχει επιτευχθεί ιική καταστολή, σε ποσοστό 94%. Ειδικότερα, ο στόχος της ιικής καταστολής έχει επιτευχθεί στους ετεροφυλόφιλους, ενώ έχει ξεπεραστεί στους MSM. Τα χαμηλότερα ποσοστά καταγραφηκαν στους XEN/PWID (81%) και στα άτομα αλλοδαπής εθνικότητας (89%).
- **Ουσιαστικός τελικός στόχος 86%:** Όσον αφορά στον ουσιαστικό τελικό στόχο επίτευξης ιικής καταστολής στο 86% των ατόμων που εκτιμάται ότι ζουν με HIV στην Ελλάδα, παρατηρείται σημαντική απόκλιση, μεγαλύτερη του 10%, στο σύνολο και στις υπο-ομάδες πληθυσμού, με εξαίρεση τους MSM (77%).

Βιβλιογραφία

1. <https://stacks.cdc.gov/view/cdc/26481> (τελευταία πρόσβαση στις 13-10-2025)
2. <https://www.unaids.org/en/resources/documents/2017/90-90-90> (τελευταία πρόσβαση στις 13-10-2025)
3. https://www.unaids.org/sites/default/files/2025-AIDS-Targets_en.pdf (τελευταία πρόσβαση στις 13-10-2025)
4. https://www.unaids.org/sites/default/files/2025-05/20250328_recommended_2030_HIV_targets_livedocument_en_13_May_2025.pdf (τελευταία πρόσβαση στις 13-10-2025)
5. <https://learning.ecdc.europa.eu/course/view.php?id=919> (τελευταία πρόσβαση στις 13-10-2025)